

МОДЕЛЮВАННЯ РЕЖИМІВ ЖИВИЛЬНИХ НАСОСІВ ПРИ ЗМІНІ ЧАСТОТИ В СИСТЕМІ ВЛАСНИХ ПОТРЕБ ЕЛЕКТРИЧНОЇ СТАНЦІЇ

Островерхов О.О., магістрант, Денисюк П.Л., к.т.н., доц.

КПІ ім. Ігоря Сікорського, кафедра відновлюваних джерел енергії

Вступ. Надійність роботи основного обладнання електричної станції суттєво залежить від режиму роботи механізмів системи власних потреб. Аналіз впливу режиму електричної мережі на роботу механізмів власних потреб електричної станції, приводами яких, в основному, являються асинхронні двигуни (АД), дозволить приймати обґрунтовані рішення по веденню режимів електричної станції в цілому.

Метою роботи являється моделювання режимів роботи асинхронних машин при зміні частоти в системі власних потреб електричної станції.

Матеріали і результати досліджень. Активну потужність асинхронної машини можна виразити рівнянням [1]:

$$P = U^2 \frac{\beta(s)}{\alpha(s)^2 + \beta(s)^2}; \quad (1)$$

де: U – модуль напруги на секції власних потреб;

$\alpha(s) = x_s'' + \frac{N}{1+s^2T_1^2} + \frac{M}{1+sT_2^2}$; – реактивна складова повного опору асинхронної

машини в функції ковзання;

$\beta(s) = \frac{sNT_1}{1+s^2T_1^2} + \frac{sMT_2}{1+sT_2^2}$; – активна складова повного опору асинхронної

машини в функції ковзання;

x_s'', N, M, T_1, T_2 – параметри асинхронної машини визначені за паспортними даними з використанням методики [2];

$s = s - \Delta s$; ковзання ротора асинхронної машини в функції частоти;

$\Delta s = 1 - f_1 / f_n$ – коефіцієнт, який враховує зміну частоти f_1 по відношенню до номінальної f_n .

Момент опору механізму (рис. 1):

$$m_0 = b_0 + b_1(1+s) + b_2(1+s)^2, \quad (2)$$

де: b_0, b_1, b_2 – коефіцієнти отримані методом найменших квадратів на основі механічних характеристик насосів, в тому числі живильного.

Для більш детального дослідження були розраховані режими АД типу 4АЗМ-2500/6000УХЛ4 при зміні частоти.

Параметри двоконтурної заступної схеми асинхронного двигуна визначені з використанням [2] показані в таблиці 1.

Таблиця 1 – Параметри асинхронного двигуна 4А3М-2500/6000УХЛ4

Параметри	x_s''	N	M	T_1	T_2
Значення	0.2	5.28	0.02	653.8	0.521

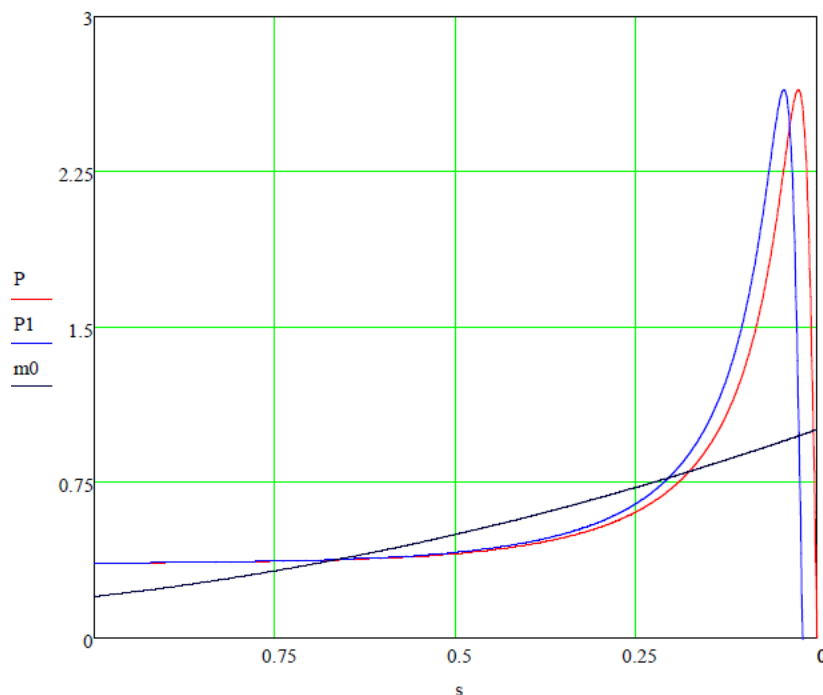

Рисунок 1 – Графіки залежності $P(s)_{f=50.0}$, $P_1(s)_{f=49.0}$ і моменту опору $m_0(s)$ в функції ковзання

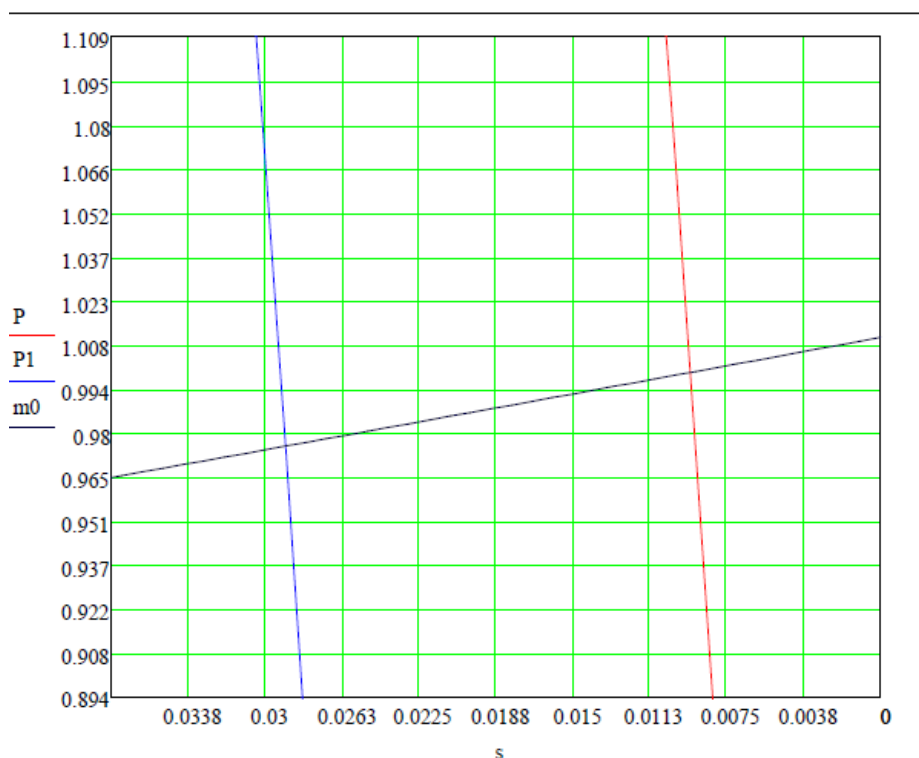

Рисунок 2 – Зближений графіки залежності $P(s)_{f=50.0}$, $P_1(s)_{f=49.0}$ і моменту опору $m_0(s)$ в функції ковзання

Зовнішня характеристика відцентрового насосу в функції витрати може бути записана рівнянням (рис. 3, 4):

$$H(Q) = a + b(Q \frac{\omega_i}{\omega_n}) + c(Q \frac{\omega_i}{\omega_n})^2, \quad (3)$$

де: H – напор відцентрового насосу;

Q – витрата відцентрового насосу;

$\omega = 1 - s$ – швидкість обертання ротора відцентрового насосу;

a, b, c – коефіцієнти, отримані методом найменших квадратів з використанням реальної характеристики відцентрового насосу $H(Q)$.

Характеристика гідравлічної мережі, на яку працює насос, описується рівнянням (рис. 3, 4):

$$m_0(Q) = H_{cm} + kQ^2, \quad (4)$$

де: H_{cm} – статичний напор трубопроводу, на який працює насос;

k – коефіцієнт, що характеризує гідравлічний опір мережі, на яку працює насос.

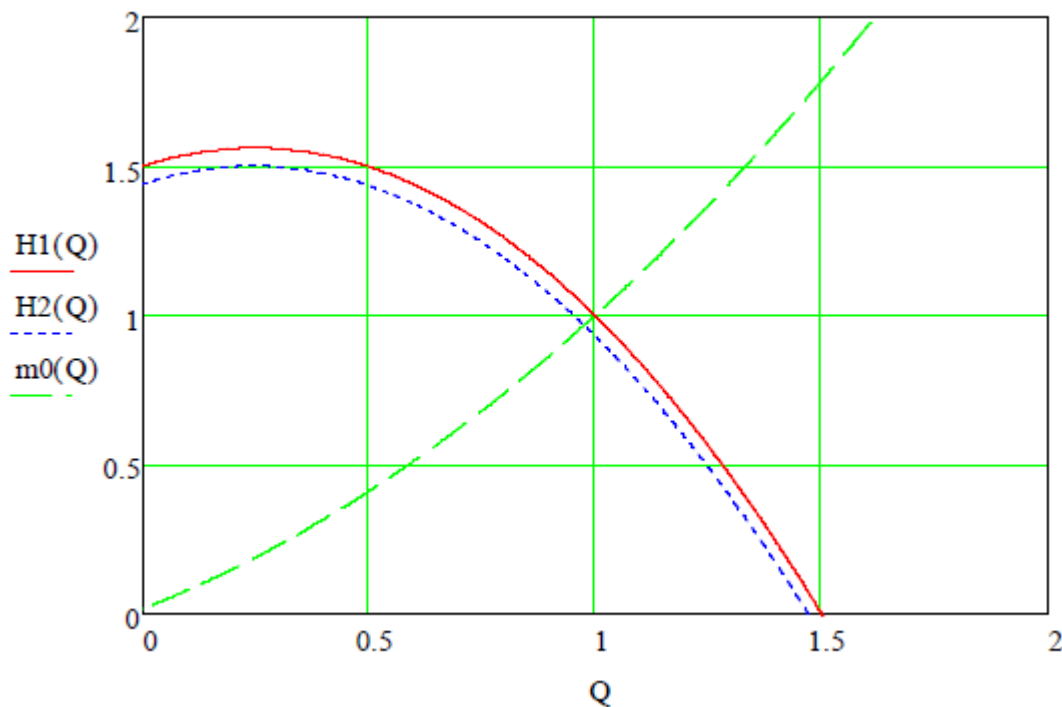

Рисунок 3 – Графіки залежності $H_1(Q)_{f=50.0}$, $H_2(Q)_{f=49.0}$ і гідравлічної мережі $m_0(Q)$ в функції витрати

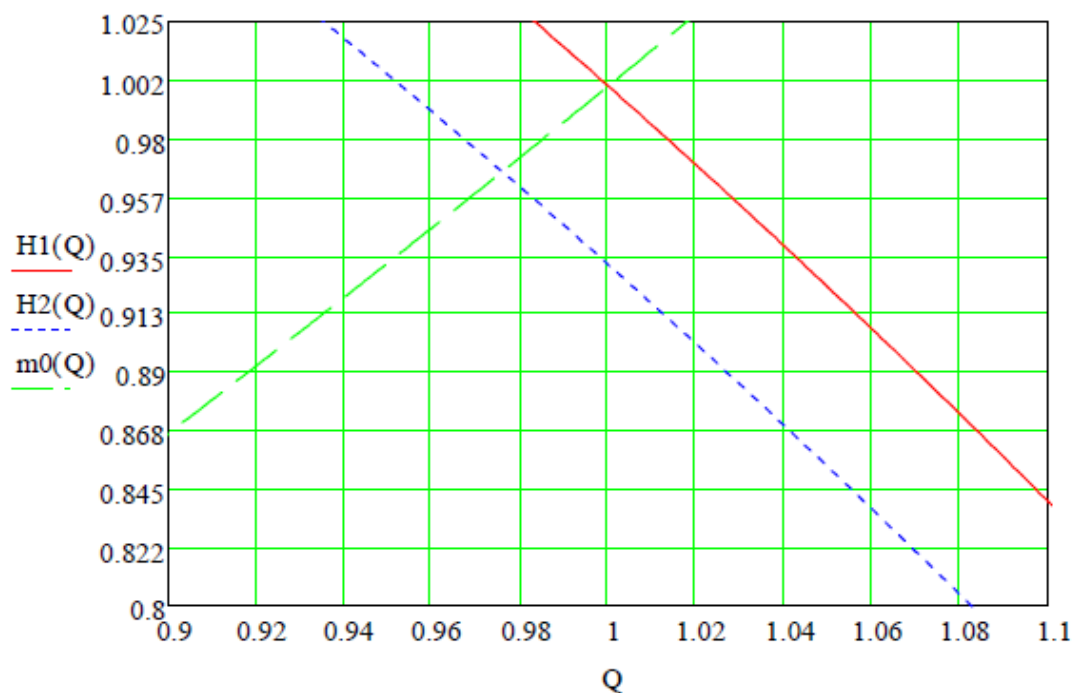

Рисунок 4 – Зближені графіки залежності $H_1(Q)_{f=50.0}$, $H_2(Q)_{f=49.0}$ і гідравлічної мережі $m_0(Q)$ в функції витрати

Результати розрахунку $Q_{1f=50.0} = 1.0$, $Q_{2f=49.0} = 0.978$ показують, що витрата насоса для 49 Гц менша за номінальну на 2.2%

Висновок. Визначення впливу частоти на режим роботи приводу живильного насоса, яким являється асинхронна машина, дозволить підвищити ефективність експлуатації парогенератора в перехідних режимах електроенергетичної системи пов'язаних зі зміною частоти в системі власних потреб теплової електричної станції.

Перелік посилань

1. Костерев Н.В. Моделирование и динамика атомных электростанций при возмущениях в энергосистеме./ К.: Вища шк., 1986. -168 с.
2. Костерев Н.В., Денисюк П.Л. Оценивание параметров асинхронной машины//Моделирование и расчет на ЦВМ режимов энергетических систем./ К.: Наукова думка, 1977. – С. 66-75.